

2. Даньків Й. Я. Щодо історії виникнення і авторства подвійного запису на рахунках бухгалтерського обліку. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасна парадигма в умовах інформаційного суспільства: зб. матеріалів VII Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 115-річчю Київ. нац. екон. ун-ту ім. В. Гетьмана, 9-10 груд. 2021 р. Київ : КНЕУ, 2021. С. 24-27. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3d2bf2a5-2936-4206-8e59-0c522e67c208/content>.
3. Даньків Й. Я., Остап'юк М.Я. До питання виникнення подвійної бухгалтерії та її експансію. *Бухгалтерський облік і аудит*. № 3. 2010. С.13-18. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/bitstreams/1225aa28-683e-4d92-9d5f-5fe24a5872ce/download>.
4. Пуцентейло П. Р., Довбуш А. В. Основні вектори розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. *Інноваційна економіка*. 2021. № 3-4 (87). С. 140-151. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/43383>.

Романова О. В., Харакоз Л. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ІНТЕГРАЦІЯ ESG У ФІНАНСОВУ ЗВІТНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ

Кліматичні зміни, соціальна нерівність та прозорість управління більше не розглядаються як «екстерналії», що знаходяться поза межами балансу підприємства. Навпаки, вони стають фінансово матеріальними факторами, які безпосередньо впливають на вартість капіталу, ліквідність акцій та довгострокову життєздатність бізнес-моделей [1]. Період 2024-2028 років, що розпочався 14.12.2022 року з публікації тексту Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) у грудні 2022 року, стане ключовим етапом активної імплементації провідних регуляторних ініціатив ЄС зі звітності сталого розвитку (далі ESG звітність). Нові вимоги до корпоративної ESG звітності торкаються понад 50000 організацій в межах країн Європейського Союзу [2].

Ключовою інновацією сьогодення є те, що інформація про сталий розвиток повинна публікуватися виключно у звіті керівництва, який є невід'ємною частиною річної фінансової звітності. До 1 січня 2028 року правила CSRD будуть застосовуватися до всіх великих громадських компаній (з чисельністю понад 500 співробітників), компаній корпоративного сектору (з чисельністю понад 250 співробітників та/або понад €40 мільйонів чистого обороту та/або понад €20 мільйонів загальних активів), а також перерахованих МСП, що котируються на біржі [2]. Це фактично надає ESG-даним такий самий рівень

відповідальності та юридичної значущості, як і традиційним фінансовим показникам традиційної бухгалтерської звітності [3]. Інтеграція ESG у фінансову звітність втрачає сенс без належної верифікації даних. Протягом 2024–2026 років ми спостерігаємо історичний момент – народження глобального стандарту аудиту нефінансової інформації. У вересні 2024 року IAASB схвалила Міжнародний стандарт впевненості щодо сталого розвитку (ISSA) 5000.

Останні дослідження змінили регуляторний фокус на оцінку практичного впливу від впровадження. Дослідження першої хвилі звітування за 2024 рік Європейської консультативної групи з фінансової звітності (EFRAG) вказують на те, що «~85% підприємств мають намір інтегрувати звітність ESG та результати подвійної оцінки суттєвості в бізнес-стратегію та прийняття рішень та ~70% підприємств вже почали впроваджувати об'єктивний підхід» [3].

Для підприємств, які прагнуть зберегти лідерство, обов'язкове розкриття інформації про екологічні (E), соціальні (S) та управлінські (G) аспекти своєї діяльності, інтегровані у річну фінансову звітність, є не просто трендом, а новою стратегією корпоративного управління (рис. 1), що дозволяє оцінити довгострокову стійкість бізнесу.

Рис. 1. Цифрова архітектура корпоративної звітності зі сталого розвитку

Джерело: складено авторами

Ця стратегія повинна базуватися на трьох стовпах: інституціоналізації контролю (створення систем внутрішнього аудиту та управління даними ESG);

цифровій готовності (впровадження таксономії XBRL та хмарних платформ для автоматизації збору та верифікації інформації); стратегічному узгодженні (використання результатів подвійної матеріальності для перегляду бізнес-моделей, інвестицій у НДДКР та управління ризиками ланцюга постачання) та ключових ресурсах, що сприяють успішному процесу звітності ESG (людські ресурси; знання та здібності; технології, інфраструктура).

Отже, ESG звітність перестає бути нефінансовим додатком до звітності і трансформується у повноцінний фактор формування вартості бізнесу. CSRD вимагає дивитися ширше, ніж на власні офіси чи заводи, та розкривати інформацію про своїх постачальників, використання та утилізацію своєї продукції клієнтами. Це робить великий бізнес відповідальним за екологічність усього ланцюжка поставок, та разом з тим створює передумови для зростання фінансової ефективності підприємств.

Подвійна матеріальність ESG звітності має системний вплив на ключові фінансові індикатори ефективності підприємства. Е складова переважно впливає на операційні витрати та вартість капіталу, S – на продуктивність і дохідність діяльності, тоді як G визначає рівень інвестиційної привабливості та фінансової стійкості. Найбільш чутливим індикатором до ESG-факторів є WACC, що підтверджує значну роль ESG у формуванні вартості капіталу. Навіть в умовах війни Україна зберігає стратегічну орієнтацію на європейські стандарти, що є ключовим для інтеграції та відновлення її економіки. Уже у 2026 році результати перших повних циклів ESG-звітності дозволять оцінити внесок бізнесу в подолання глобальних викликів сучасності.

Список використаних джерел

1. The Effects of Mandatory ESG Disclosure Around the World / P. Krueger та ін. *Journal of Accounting Research*. U.S.A., 2024. Т. 62, вип. 5 : ESG Measurement, Reporting and Accountability for Sustainable Businesses. С. 1795-1847. <https://doi.org/10.1111/1475-679X.12548>.
2. The Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Microsoft. URL: <https://www.microsoft.com/en/sustainability/learning-center/corporate-sustainability-reporting-directive#water-sustainability>.
3. Implementation of ESRS: Initial Observed Practices from Selected Companies / EFRAG. 2024. 25 p. URL: <https://surl.li/tenmsa>.
4. Becker L., Bentley A., Cokeley E. IAASB Approves New Standard on Sustainability Assurance. *Texas Society of CPAs*. Article. 05.11.2025. URL: <https://surl.li/sgrosf>.